

відповідних тактичних прийомів; поставлення доповнюючих, уточнюючих та контрольних запитань [3, с.329].

Отже, суть допиту недобросовісного свідка полягає в отриманні від особи достовірних відомостей про обставини, що мають значення для встановлення істини у справі за допомогою особливих тактичних засобів і прийомів. Даний вид допиту за своєю природою є процесом передачі інформації від свідка слідчому. І саме слідчий повинен при допиті бути активним, тобто враховуючи особу свідка готуватися до допиту, планувати його, вибирати необхідні тактичні прийоми, але з суворим дотриманням норм Закону.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 11-12. – ст. 614.
2. Бандурка А. М. Юридическая психология : [учебник] / Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. – Х. : Нац. ун-т внутр. дел, 2002. – 621 с.
3. Біленчук П. Д. Криміналістика : [підручник] / П. Д. Біленчук, В. К. Лисиченко, Н. І. Клименко – К. : Атіка, 2001. -544 с.
4. Олійник О. Особливості тактико-риторичних прийомів під час проведення слідчих дій [Електронний ресурс] / О. Олійник // Віче. – 2009. – № 21. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/1723/>

УДК 343.9 (043.2)

Францова Х. О.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Потильчак А. О., асистент

КРИМІНОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА НА ТРАНСПОРТІ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Кримінологічна безпека на транспорті – один з видів громадської безпеки у транспортній галузі. За характером джерел загроз

система громадської безпеки на транспорті складається з підсистеми безпеки від природних і техногенних загроз та підсистеми безпеки від соціальних джерел загроз. Підсистема безпеки від загроз, які походять від природного середовища, покликана забезпечити захист від дій стихійних сил природи як незалежних від людини, так і спровокованих шляхом нерозумних, недбалих або злочинних діянь.

Підсистема безпеки від соціальних загроз включає: а) політичну безпеку; б) економічну безпеку; в) соціокультурну безпеку; г) науково-технічну безпеку; ґ) інформаційну безпеку; д) кримінологічну безпеку. У цій підсистемі кримінологічна безпека виконує подвійне завдання: по-перше, забезпечує безпеку держави, галузі, підприємства, особистості (працівника транспорту і пасажирів) від будь-яких злочинних замахів; по-друге, сприяє реалізації функцій у сфері інших видів безпеки на випадок виникнення загрози злочинного замаху на об'єкти, що захищаються [1, с. 76].

До основних об'єктів кримінологічної безпеки на транспорті належать: особистість працівника транспорту (пасажирів), їх права, обов'язки і свободи; транспортна галузь та її окремі підприємства; державні інтереси у галузі транспорту. Особистість працівника транспорту і пасажирів, тобто людей, є одним з найбільш вразливих об'єктів злочинних зазіхань. Щорічно на транспорті скоюються злочини щодо понад 10 тисяч осіб, а за останні три роки кількість постраждалих від злочинів збільшилася майже у півтора рази. В органах внутрішніх справ на транспорті ще не вироблено механізму і тактики забезпечення захисту працівників транспорту і пасажирів від злочинних зазіхань. Робота органів внутрішніх справ на транспорті організована на неналежному рівні, на цьому позначаються недоліки їх законодавчого, матеріального (ресурсного), фінансового, кадрового забезпечення.

Кримінологічна безпека на транспорті має як власний об'єкт вивчення – кримінологічну систему держави у галузі транспорту, так і об'єкти, що є на перетині та взаємно інтегруються з іншими можливими сферами діяльності держави: економічною, соціальною, інформаційною і тощо. До об'єктів кримінологічної безпеки на транспорті передусім необхідно віднести державні інтереси у галузі транспорту та відношення, які виникають у процесі транс-

портної діяльності усіх видів транспорту, що входять до єдиної транспортної системи, а також права та свободи громадян – працівників цієї системи. Крім того, до об'єктів кримінологічної безпеки на транспорті належать пасажирів і об'єкти транспорту. Вирішення завдань забезпечення кримінологічної безпеки на транспорті потребує участі багато численних органів і організацій, застосування різних форм залучення до цієї діяльності населення, а тому спільна діяльність цих суб'єктів кримінологічної безпеки на транспорті повинна бути систематизованою, тобто повинна бути побудована система суб'єктів досліджуваного виду безпеки.

Суб'єкти кримінологічної безпеки на транспорті можуть бути також класифіковані за різними ознаками. Залежно від приналежності суб'єкти кримінологічної безпеки на транспорті можна поділити на: а) служби, які займаються цією діяльністю безпосередньо на транспортному об'єкті; б) зовнішні органи та організації. Залежно від безпосередньої участі на: а) спеціальні об'єкти; б) напівспеціальні суб'єкти; в) штатних співробітників об'єкта транспорту. Залежно від впливу на об'єкт безпеки на: а) суб'єкти прямого призначення; б) суб'єкти непрямого призначення. Залежно від легітимності на: а) офіційні органи; б) кримінальні структури. Залежно від підпорядкування на державні і недержавні органи. Основним суб'єктом забезпечення кримінологічної безпеки на транспорті є держава, яка здійснює функції у цій галузі через органи законодавчої, виконавчої та судової влади [3, с. 142]. Відповідно до чинних правових актів суб'єктами забезпечення кримінологічної безпеки на транспорті України є: Президент України; Рада національної безпеки і оборони; Верховна Рада; Кабінет Міністрів; центральні органи виконавчої влади; Прокуратура України. Крім того, до суб'єктів забезпечення кримінологічної безпеки на транспорті належать громадяни та громадські організації, які мають повноваження із забезпечення безпеки [2, с. 59]. Як і будь-який інший вид або аспект безпеки, кримінологічна безпека на транспорті передбачає не тільки наявність її соціальних суб'єктів і об'єктів, але й їх ситуаційно зумовлений перехід зі стану суб'єкта у стан об'єкта і навпаки. Коли працівник міліції виконує свої службові обов'язки з попередження злочинності на транспорті, він виступає як суб'єкт, коли

він сам зазнає нападу, він стає жертвою і переходить у стан об'єкта.

Отже, кримінологічна безпека на транспорті є одним з найважливіших видів громадської безпеки, входить до структури її системи та відіграє дуже важливу роль як при забезпеченні безпеки від природних і техногенних загроз при можливому провокуванні цих загроз людиною, так і при забезпеченні безпеки від соціальних джерел загроз, які мають кримінальну природу.

Література

1. Кулик О. Г. Злочинність в Україні: тенденції, закономірності, методи пізнання : [монографія] / О. Г. Кулик. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 288 с.
2. Голіна В. В. Запобігання злочинності в Україні : навч. посіб. / В. В. Голіна, М. Ю. Валуйська. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2007. – 107 с.
3. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : підруч. / І. М. Даньшин, В. В. Голіна, М. Ю. Валуйська та ін.; за заг. ред. В. В. Голіни. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х. : Право, 2009. – 288 с.

УДК 343.24 (043.2)

Хоменко Я. В.,

студент,

юридичний факультет,

Чернігівський державний технологічний університет, м. Чернігів

Науковий керівник: Головка М. Б., к.ю.н.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Проблема запровадження в Україні кримінальної відповідальності юридичних осіб обговорюється у вітчизняній кримінально-правовій науці вже досить давно. При цьому переважна більшість вітчизняних фахівців у галузі кримінального права є противниками кримінальної відповідальності юридичних осіб.

У 1978 році Європейський комітет з питань злочинності Ради Європи рекомендував парламентам країн-членів Ради визнати